

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΗ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ
Κωδικός
1323

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

● ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ●
*Όργανο όμωνύμου Συλλόγου
Χριστοκοπίδου 12, 105 54 - Άθηνά
www.ioannisvaptistis.gr

■
Τηλέφωνα:
2103212713 - 2103212107
e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

■
● ΕΤΟΣ 54ο - ΤΕΥΧΟΣ 508 ●
● ΙΟΥΛΙΟΣ 2007 ●
■

● «Ίδε ό άμνός του Θεού ό αίρων τήν άμαρτίαν του κόσμου» (Ίωάν. α' 29) ●

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΠΡΟΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ

(Μέ εύκαιρία τά 1600 χρόνια άπ' τήν κοίμησι Ίωάννου του Χρυσοστόμου. 407-2007)

Τρεις γυναίκες

Ήφιερωμένο σέ μιά γυναίκα τό άρθρο. *Όχι σέ γυναίκα κοσμική, αλλά σέ γυναίκα τής πίστεως. *Όχι σέ γυναίκα τής διαφθοράς, αλλά σέ γυναίκα τής αγιότητας. Πέρα άπ' τά ύλικά πλούτη της έδωσε τόν άνεκτίμητο πλούτο τής ψυχής της στό Χριστό και στόν πιστό έργάτη του Χριστού, τό Χρυσόστομο.

● Χρυσόστομος! *Ό πιστότερος και φλογερότερος, μετά τόν Παύλο, έργάτης, του Χριστού.

● Χρυσόστομος! *Ό θερμότερος κήρυκας τής αλήθειας και τής αγάπης.

● Χρυσόστομος! *Ό αγνότερος διάκονος των μυστηρίων του Θεού.

● Χρυσόστομος! Τό λαμπρότερο άστέρι τής Έκκλησίας, πού άνέτειλε τόν 4ο αιώνα μ.Χ. κι έξακολουθεί ν' άστράφτη στόν όρίζοντα τής Έκκλησίας.

● *Άφωσιωμένος πλήρως στό Χριστό ό άγ. Ίωάννης, ό έπικληθείς Χρυσόστομος.

*Άν μέ τό κήρυμά του και τήν αγάπη του άγκάλιαζε όλη τήν οικουμένη, στήν προσωπική του ζωή ήταν άσκητής. Μιμητής και στήν παρθενική ζωή, του άποστόλ. Παύλου, μιά γυναίκα μόνο αγάπησε στή ζωή του φλογερά: Τήν Έκκλησία.

*Άλλ' άν μέ γυναίκα δέν συνέζησε, τρεις γυναίκες έπαιξαν ρόλο στή ζωή του.

● *Η πρώτη ήταν ή άγία μητέρα του, ή *Άνθούσα. Νεαροτάτη χήρα, άφωσιώθηκε στό μονάκριβο γυιό της, τόν Ίωάννη. Θαυμαστή ή έγκράτεια και ή τιμιότητα της. Νεαρή κοπέλλα, πού λίγο καιρό ζή μέ τόν άντρα της και μετά τό θάνατό του παραμένει άφωσιωμένη στό Θεό και ζή μέ άπόλυτη καθαρότητα, έχει μεγαλύτερη αξία και άπό παρθένο, πού καθόλου δέν γνώρισε γάμο και άντρα.

*Ό έθνικός φιλόσοφος τής Άντιοχείας Λιβάνιος λέει για τή μητέρα του Ίωάννου: «Βαβαί! Οίαι παρά χριστιανοίς γυναϊκές είσιν!».

● *Η δεύτερη γυναίκα ήταν ή αυτοκράτειρα Εύδοξία, σύζυγος του αυτοκράτορα *Άρκαδίου. Διεφθαρμένη και έγωίστρια, αυτή ούσιαστικά διοικούσε τό κράτος. Οί

αυλοκόλακες τήν ἐγκωμιάζαν· ὁ Χρυσόστομος τήν καυτηρίαζε. Οἱ φαῦλοι ἐπίσκοποι τήν κολάκευαν· ὁ ἐπίσκοπος τοῦ Χριστοῦ τήν ἤλεγχε. Καί ἦταν φυσικό νά μπῆ στό στόχαστρό της.

● Ἄλλ' ἂν ἡ Εὐδοξία τόν ὠδήγησε στήν ἐξορία, μέ τήν ψῆφο φαύλων ἱερωμένων, μιά ἄλλη γυναίκα ὄχι μόνο στάθηκε πιστή καί ἀφωσιωμένη στό μεγάλο διδάσκαλο, ἀλλά καί ἀξιώθηκε νά ἔχη τή μεγαλύτερη εὐλογία τοῦ ἐξορίστου ἐπισκόπου, τοῦ μάρτυρα Χρυσοστόμου. Εἶναι ἡ Ὀλυμπιάδα, ἡ περίφημη διακόνισσα τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ εὐλογία; Οἱ δέκα ἐπτά ἐπιστολές, πού τῆς ἔστειλε ἀπ' τήν ἐξορία ὁ ἀκούραστος καί ἀλύγιστος κήρυκας τῆς ἀλήθειας, ὁ μέγας Χρυσόστομος.

Γιατί τόσο ἀσυμβίβαστος;

Στίς ἐπιστολές πρὸς Ὀλυμπιάδα φαίνεται τό ὀδοιπορικό μιᾶς ἐξορίας, ἓνας Γολγοθᾶς, πού κράτησε τρία ὀλόκληρα χρόνια (404-407 μ.Χ.).

● Βλέπουμε εἰδήσεις γιά τήν υἰγεία του, ποῦταν κλονισμένη, ἀφοῦ πάντοτε σχεδόν ψηνόταν ἀπό ὑψηλό πυρετό. Μά ἂν τό σῶμα του καιγόταν ἀπό πυρετό, ἡ ψυχὴ του φλεγόταν ἀπό ἀγάπη στό Χριστό καί τήν Ἐκκλησία.

● Βλέπουμε τίς συνθήκες, πού συναντοῦσε στήν πορεία του.

● Βλέπουμε τό γνήσιο ἐκκλησιαστικό του φρόνημα καί τίς οἰκουμενικές διαστάσεις τοῦ ἱεραποστολικοῦ του ζήλου.

● Βλέπουμε:

- τό θαρραλέο ἀγωνιστή,
- τόν ἀκατάβλητο μαχητή,
- τόν ἀλύγιστο διδάσκαλο,
- τόν ἀκαμπτο ὁμολογητή,
- τόν εὐαίσθητο ἄνθρωπο,
- τόν τρυφερό πατέρα,
- τόν ἥρωα καί μάρτυρα,
- τόν ὑποψήφιο γιά τό βραβεῖο τοῦ Οὐρανοῦ.

Στίς πρὸς Ὀλυμπιάδα ἐπιστολές βλέπουμε καί τήν ἀπάντησι σέ δύο ἐρωτήματα, πού οἱ μικροὶ ἀπευθύνουν γιά τή στάσι τοῦ μεγάλου, τοῦ μεγίστου τῶν

Πατέρων, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

● Τό ἓνα ἀφορᾷ στή στάσι του. Ἄν ζούσαμε τήν ἐποχὴ του, θά τοῦ λέγαμε:

—*Γιατί τά βάζεις μέ ὄλους; Γιατί τά βάζεις μέ τούς πλουσίους; Γιατί τούς λές, ὅτι ἀποκλείεται νά σωθοῦν;*

Γιατί τά βάζεις μέ τίς κοσμικές κυρίες; Τί σέ νοιάζει, ἂν φορᾶνε κοσμήματα καί ἐνδύματα πολυτελεῖ;

Γιατί τά βάζεις μέ τή μεγάλη κυρία, τήν Εὐδοξία; Δέν ξέρεις, ὅτι ἔχει δύναμι νά σέ ἐξοντώσῃ; Τί σέ ἐνδιαφέρει ἡ προσωπική της ζωὴ καί ἡ σπατάλη της;

Γιατί τά βάζεις μέ τούς ἄρχοντες;

Γιατί τά βάζεις μέ τούς κακοὺς ποιμένες τῆς Ἐκκλησίας; Τί σ' ἐνδιαφέρει τί κάνουν αὐτοί; Ἐσύ κοίταξε τό ἔργο σου.

Γιατί αὐτὴ ἡ ἀκαμπτη καί ἀσυμβίβαστη στάσις σου;

Γιατί δέν σκέπτεσαι κι ἐμᾶς, πού θά σέ χάσουμε, ἔτσι πού ἐνεργεῖς; Σέ θέλουμε λίγο ἀκόμα ἐπίσκοπό μας, πατέρα μας, ἱεροκήρυκά μας. Γιατί δέν βάζεις λίγο νερό στό κρασί σου; Γιά λίγο διάστημα κάνε πῶς δέν βλέπεις. Περιορίσου στά καθαρῶς ἐποικοδομητικά καί ἐρμηνευτικά κηρύγματα. Ἄφησε τά κακῶς κείμενα στήν πολυτεία, τήν ἐκκλησία, τήν κοινωνία...

Ἔτσι θά τοῦ λέγαμε. Ἔτσι θά λέγαμε καί στόν Πρόδρομο:

—*Εἶναι ἀνάγκη νά ἐλέγξης τήν Ἡρωδιάδα καί τόν Ἡρώδη; Σέ θέλουμε νά βαπτίζης καί νά κηρύττης. Νά σέ βλέπουμε. Νά παίρνομε τήν εὐλογία σου!*

Ἄλλ' ἓνας τέτοιος Ἰωάννης, ὅπως τόν θέλουμε ἐμεῖς, οἱ ἄνθρωποι τοῦ συμβιβασμοῦ, τῆς σκοπιμότητος, δέν θά ἦταν ὁ Πρόδρομος, ὁ Μάρτυρας τῆς Ἀληθείας.

Τό ἴδιο κι ὁ ἄλλος Ἰωάννης. Ἄν συμβιβαζόταν, ἐπίσκοπος θά ἦταν, Χρυσόστομος δέν θά ἦταν. Στό θρόνο τό δεσποτικό θά παρέμενε γιά μερικά ἀκόμη χρόνια. Στό θρόνο τῆς καρδιάς ὄλων τῶν πιστῶν δέν θά βρισκόταν. Στό θρόνο τῆς μαρτυρικῆς θεολογίας δέν θά ἔλαμπε. Καί πρό παντός στό θρόνο τοῦ οὐρανοῦ ποτέ δέν θ' ἀνέβαινε.

Θᾶταν ἓνα ἀπ' τὰ πολλά σκουλήκια, πού κατορθώνουν κι ἀναρριχῶνται σέ ὑψηλές θέσεις. Ἀετός δέν θά ἦταν.

Ἐπίσκοπος καί Ἐκκλησία!

● Τό ἄλλο ἐρώτημα ἀφορᾷ στούς ἐχθρούς. Οἱ φανατικώτεροι ἐχθροί τοῦ ἱ. Χρυσοστόμου ἦσαν οἱ φαῦλοι ἐπίσκοποι. Ἐκεῖνοι, πού μπήκαν γιά νά λεηλατήσουν τήν Ἐκκλησία. Πάντοτε ὑπῆρχαν, ὑπάρχουν καί θά ὑπάρχουν.

—*Τί νά κάνουμε; ρωτᾶνε πολλοί. Νά μὴν ὑπακούουμε σέ τέτοιους ἐπισκόπους; Καί τότε πῶς θά ἰσχύη αὐτό, πού λέει ὁ ἅγιος Ἰγνάτιος ὁ Θεοφόρος: “Ὁ πού ἐπίσκοπος, ἐκεῖ καί ἐκκλησία”;*

Χωρίς ἐπίσκοπο δέν ὑπάρχει βέβαια Ἐκκλησία. Ὅπως καί χωρίς πρεσβύτερος. Στήν Καινή Διαθήκη ἐναλάσσονται οἱ ὄροι «ἐπίσκοπος» καί «πρεσβύτερος».

Ἄλλά πότε ὀφείλουν οἱ πιστοὶ ὑπακοή στόν ἐπίσκοπο; Ὅταν εἶναι ποιμένας τῶν προβάτων, ὅπως ὁ ἱερός Χρυσόστομος. Ἐπίσκοπος καί ὁ Χρυσόστομος, ἐπίσκοποι κι ἐκεῖνοι, πού τόν καταδίκασαν. Συνῆλθαν 36 ἐπίσκοποι σέ σύνοδο, παρά τήν Δρῦν (προάστειο τῆς Κωνσταντινουπόλεως), τό 403. Συνασπίστηκαν ἡ κακοήθεια μέ τήν πανουργία, καί καθήρεσαν καί ἀφώρισαν καί ἐξώρισαν καί ἐξώντωσαν ποιόν;

Τόν ἀγιώτερο τῶν ἐπισκόπων!

● Ἐρωτᾶται: Ἀποτελοῦσε Ἐκκλησία ἡ σύνοδος ἐκείνη, πού ἐξώντωσε τό Χριστομίμητο καί Παυλομίμητο Χρυσόστομο; Ἀσφαλῶς ὄχι. Ἄν ἀποτελοῦσε Ἐκκλησία Θεοῦ τό συνέδριο τῶν ἀρχιερέων καί ἱερέων, πού σταύρωσε τόν Κύριο, ἄλλο τόσο ἀποτελοῦσε Ἐκκλησία Θεοῦ ἡ σύνοδος παρά τήν Δρῦν, ὅπου σταύρωσαν τόν ἅγιο τοῦ Χριστοῦ, τόν ἐπίσκοπο Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννη. Ἄλλο τόσο ἀποτελοῦν Ἐκκλησία διάφοροι ψευτοσύνοδοι (ἔμειναν στήν ἱστορία ὡς «ληστρικά»), πού ἐκδιώκουν ἀγίους ἐπισκόπους ἢ καταδικάζουν ὀρθοδόξους πατέρες.

● Ὅπου Χριστός, ἐκεῖ καί Ἐκκλησία! Αὐτό εἶναι ὀρθό. Ὅπου ἐπίσκοποι, πού

ταυτίζονται μέ τό Χριστό, ἐκεῖ καί Ἐκκλησία! Ὁ ἐπίσκοπος εἶναι «εἷς τόπον Χριστοῦ». Ἄλλ' ὁ τόπος τοῦ Χριστοῦ εἶναι ὁ Σταυρός. Ποιός, λοιπόν, τήν ἐποχή ἐκείνη, βρισκόταν στό Σταυρό, ὁ ἐπίσκοπος Ἰωάννης ἢ οἱ φαῦλοι, πού τόν καθήρεσαν καί τόν ἐξώρισαν; Ἀσφαλῶς ὁ πρῶτος.

Ἄς δοῦμε τί περί ἐπισκόπων λέει στίς πρὸς Ὀλυμπιάδα ἐπιστολές του.

● Μιλáει γιά ἐπισκόπους, πού ἀντί νά εἶναι ποιμένες, εἶναι λύκοι. Ἀντί νά εἶναι κυβερνήτες στό σκάφος τῆς Ἐκκλησίας, εἶναι πειρατές, πού λεηλατοῦν καί πλουτίζουν. Ἀντί νά εἶναι ἰατροί, εἶναι δῆμιοι. Πῶς νά μὴ πονᾷς, Ὀλυμπιάδα, «ὅταν ἢ μὲν (μία ἐκκλησία) λύκον ἀντί ποιμένος ἔχη, ἢ δέ πειρατὴν ἀντί κυβερνήτου, ἢ δέ δῆμιον ἀντί ἰατροῦ;» (Ε.Π.Ε. 37,386).

● Μιλáει γιά τοὺς φαύλους ἐπισκόπους καί τονίζει, ὅτι δέν φωτίζονται ἀπ' τό Πνεῦμα τό Ἅγιο, ἀλλά στρατηγοῦνται ἀπ' τό Διάβολο καί θά τιμωρηθοῦν ὡς λυμεῶνες καί αἰμοβόροι.

● Σέ μιά ἀπ' τίς ἐπιστολές του ὁ μάρτυρας τῆς Κουκουσοῦ, ὁ Χρυσόστομος, λέει τήν τόσο γνωστή φράσι γιά τοὺς κακοὺς ἐπισκόπους: «Οὐδέν δέδοικα ὡς τοὺς ἐπισκόπους, πλὴν ὀλίγων» (Ε.Π.Ε. 37, 442). Τίποτα δέν φοβήθηκα, ὅπως τοὺς ἐπισκόπους, ἐκτός ἀπὸ λίγους!

Θαυμαστή ἡ Ὀλυμπιάδα

Ὑπῆρχαν καί οἱ ὀλίγοι. Οἱ ἐνάρετοι, οἱ πιστοὶ, οἱ σύμφυχοι μέ τόν ἀρχιεπίσκοπο τῆς ἀγάπης καί τῆς ἀλήθειας, τόν Ἰωάννη. Τοῦ συμπαραστάθηκαν. Διώχτηκαν καί ἐξωρίστηκαν καί αὐτοί.

Ἄς μνημονεύσουμε ὀνόματα ἀγίων κληρικῶν, πού ἀναφέρονται στίς ἐπιστολές πρὸς Ὀλυμπιάδα: Μάξιμος, Κυριακός Συννάδων, Ἰάριος, Περγάμιος, Διώσκορος, Ἡρακλείδης, Τίγριος πρεσβύτερος, Κωνσταντῖος πρεσβύτερος καί ἄλλοι.

Σέ ἐποχή, πού ἄλλοι εἶτε δίωκαν τόν ἅγιο, εἶτε πρόδιδαν τή φιλία μαζί του, γιά νά μὴ διωχτοῦν, εἶτε κρύβονταν μέχρι νά περάσῃ ἡ «μπόρα», ὑπῆρχαν καί οἱ λίγοι, οἱ ὑπέροχοι, οἱ *συνεξόριστοι*, οἱ

συγκακουχούμενοι, οί συσταυρούμενοι. Οί πιστοί φίλοι του γνησίου φίλου του Θεού, του Χρυσοστόμου.

• Αν μιά φορά θαυμάζουμε τους κληρικούς, τους γενναίους εκείνους άντρες, δέκα φορές θαυμάζουμε τις γυναίκες, τις διακόνισσες της Εκκλησίας, όπως ή Πενταδία, ή Καρτερία, ή Χαλκιδία, και μάλιστα ή Όλυμπιάδα. Και φυσικά τό νά θαυμάζουμε έμείς τήν επί κεφαλής του γυναικειού εκείνου ιεραποστολικού όμίλου δέν είναι σπουδαίο. Σπουδαίο είναι, ότι τήν θαύμαζε εκείνος, ό μεγάλος πατέρας, ό άγιος Ίωάννης ό Χρυσόστομος. • Αν ό έθνικός Λιβάνιος θαύμαζε τή μητέρα του Ίωάννου, τήν Άνθοῦσα, ό Ίωάννης θαύμαζε τή μητέρα των φτωχών, τήν Όλυμπιάδα.

• Τήν θαύμαζε για τή ζωή της. Πλούσια γεννήθηκε ή Όλυμπιάδα. Φτωχεια έγινε. • Όχι διότι δημεύθηκε ή περιουσία της, αλλά διότι πρόσφερε όλη τήν περιουσία της στην Εκκλησία, στό φιλανθρωπικό έργο του άρχιεπισκόπου Ίωάννου.

Σέ νεαρή ηλικία νυμφεύθηκε τον έπαρχο Κωνσταντινουπόλεως Νεβρίδιο, αλλά σύντομα βρέθηκε χήρα, ώστε νά λέγεται, ότι στην πραγματικότητα δέν υπήρξε κανενός σύζυγος. Ένα Νυμφίο αγάπησε, τον Ίησού Χριστό. Μαζί μέ τις άλλες αφιερωμένες μαθήτριες του Χρυσοστόμου είχαν ιδρύσει ιερό γυναικειό κοινόβιο, πού βοηθοῦσε τό πολύπλευρο ιεραποστολικό, κοινωνικό και φιλανθρωπικό έργο του Χρυσοστόμου.

• Ο Χρυσόστομος τήν θαύμαζε.

□ Καίτοι πρώην έγγαμος, κατείχε τά σκῆπτρα τῆς παρθενίας.

□ Καίτοι πρώην πλούσια, κατείχε τά σκῆπτρα τῆς έλεημοσύνης. • Η έλεημοσύνη καταξιώνει τήν παρθενία. «Αὐτός ό Χριστός δεικνύς όσω μείζων τά σκῆπτρα παρθενίας έλεημοσύνη, ἥς τά σκῆπτρα κατέχεις αὐτή και τον στέφανον άνεδύσω πάλαι, άπ' εκείνου μέν του χοροῦ τό ἡμισυ μέρος εξέβαλεν, έπειδή ταύτης εισῆλθον χωρίς» (Ε.Π.Ε. 37,394). Μετάφρασις: • Ο ίδιος ό Χριστός, δείχνοντας πόσο μεγαλύτερο πράγμα άπ' τήν παρ-

θενία είναι ή έλεημοσύνη, πού σύ κατέχεις τά σκῆπτρα και άπό παληά έχεις τό στεφάνι της, άπ' τό χορό εκείνων των δέκα παρθένων (τῆς παραβολῆς) άπέκλεισε τις μισές, έπειδή θέλησαν νά μποῦν στό νυμφώνα χωρίς τήν έλεημοσύνη.

• Τήν θαύμαζε για τό ὕψος τῆς ἀρετῆς, πού είχε φτάσει. • Η έλεημοσύνη τήν έκανε άξια τῆς βασιλείας των οὐρανών. Τῆς γράφει: «*Αναλόγισαι πώς εκ πρώτης ηλικίας έως τῆς παρούσης ἡμέρας οὐκ έπαύσω πεινώντα τρέφουσα τον Χριστόν, διψώντα ποτίζουσα, γυμνόν ένδύουσα, ξένον συνάγουσα, άρρωστοῦντα έπισκοποῦσα, προσδεδεμένον άπιοῦσα. Έννόησόν σου έξ αγάπης τό πέλαγος*» (37, 414). Μετάφρασις: • Αναλογίσου, πώς άπ' τήν αρχή μέχρι σήμερα δέν έπαυσες πεινασμένο νά τρέφης τό Χριστό. Δέν έπαυσες διψασμένο νά Τόν ποτίζης, γυμνό νά Τόν ντύνης, ξένο νά Τόν φιλοξενῆς, άρρωστο νά Τόν περιποιησαι, φυλακισμένο νά Τόν έπισκέπτεσαι. Σκέψου τῆς αγάπης σου τό πέλαγος.

• Αν ό Χρυσόστομος ήταν οικουμενικός διδάσκαλος, ή πιστή μαθήτριά του ήταν οικουμενική έλεήμων.

• Τήν θαύμαζε για τήν άπάθειά της. • Όχι μόνο είχε νικήσει κάθε σαρκικό και φιλόυλο πειρασμό, όχι μόνο είχε ξεπεράσει κάθε άρετή, όχι μόνο ζοῦσε μέ εγκράτεια, αλλά είχε φτάσει στον άγγελικό βαθμό, πού λέγεται άπάθεια. Είχε ξεπεράσει τις σαρκικές επιθυμίες, και τις πλέον άθώες και αναγκαίες, ώστε νά ζῆ βίο ισάγγελο. «*Οὐ νηστείαν οὐδέ εγκράτειαν τοῦτο καλῶ, άλλ' έτερόν τι τούτου μείζον, άπάθειαν*» (Ε.Π.Ε. 37,396). Μετάφρασις: Δέν όνομάζω τήν άρετή σου άπλως νηστεία ή εγκράτεια, αλλά κάτι άλλο άνώτερο: Άπάθεια.

(Συνεχίζεται)

• Αρχιμ. Δανιήλ Γ. Αεράκης

Ἔφυγε γιά τούς οὐρανούς μιὰ νέα Ὀλυμπιάδα
† Ἀθηνᾶ-Εὐγενία Καραμπέτσου

Στίς 5 Ἰουνίου 2007 ἔκλεισε τά μάτια, σέ ἡλικία 85 ἐτῶν, ἡ ἐνάρετη θεολόγος καί φιλόλογος Ἀθηνᾶ Καραμπέτσου. Γνωστή σ' ὄλο τό θεολογικό καί ἐκκλησιαστικό χῶρο γιά τήν προσφορά της στά γράμματα, στήν ἱεραποστολή, στή φιλανθρωπία. Καταγόταν ἀπ' τήν Ἀθήνα. Σπούδασε φιλολογία καί θεολογία. Συνδέθηκε ἀπό τά χρόνια τῆς Κατοχῆς μέ τό ἱεραποστολικό ἔργο τῆς ἀδελφότητος «Ζωή». Ἐργάστηκε γιά πολλά χρόνια στόν Ο.Τ.Ε. Νεαρή κοπέλλα συνελήφθη ἀπ' τούς Γερμανούς.

Πάνω ἀπό ἐξήντα εἶναι τά χρόνια τῆς προσφορᾶς της στήν Ἐκκλησία. Ὡς συγγραφεύς ἔγραψε μονογραφίες γιά ἅγιες γυναικεῖες μορφές, ὅπως γιά τήν ἁγία Ὀλυμπιάδα, ἀλλά καί μετὰ φρασε ἔργα τοῦ ἁγίου Νεκταρίου. Ἀσχολήθηκε ἰδιαίτερα μέ τό Ντοστογιέφσκι. Ἡ ἀγάπη της ἦταν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Τούς γνώριζε ὅσο λίγοι σύγχρονοι θεολόγοι.

Ἡ ἐξόδιος ἀκολουθία ἐψάλη στόν Ἅγιο Ἀντώνιο (Ἄνω Πατήσια), στίς 7 Ἰουνίου. Προέστησαν οἱ Σεβασμ. Μητροπολιτες Κίτρος Ἀγαθόνικος, Καστορίας Σεραφεῖμ καί Γλυφάδας Παῦλος. Στή συνέχεια δημοσιεύουμε τήν προσλαλιά τοῦ ἱεροκήρυκος π. Δανιήλ Ἀεράκη.

«Οὐ φοβοῦμαι τόν φόβον, μή τι τήν ἀλήθειαν ὑπερδράμωμεν»
(Γρηγόριος Θεολόγος. Ε.Π.Ε. 6,346)

Τά λόγια αὐτά, Σεβασμιώτατοι, ἀδελφοί πατέρες καί ἀγαπητοί ἀδελφοί, εἶπε ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος μπροστά στό σκῆνωμα τῆς θεοφιλοῦς ἀδελφῆς του κατά σάρκα, τῆς ἁγίας Γοργονίας.

Κι ἐγώ δέν φοβᾶμαι τούτη τήν ὥρα, μήπως προσπεράσω τήν ἀλήθεια γιά τή θεοφιλή ψυχή, πού τό ἅγιο λείψανό της βρίσκεται μπροστά μας. Δέν φοβᾶμαι, μήπως πῶ τίποτε ὑπερβολικό γιά τήν πνευματική ἀδελφή καί μητέρα, τήν μακαριστή Ἀθηνᾶ Καραμπέτσου, τό γυναικεῖο αὐτό καύχημα τῆς σύγχρονης Ἐκκλησίας.

Ἄλλο φοβᾶμαι! Ὅτι θ' ἀδικήσω μέ τό φτωχό λόγο μου τήν πλούσια σέ ἀρετές ψυχή της. Φοβᾶμαι, μήπως «ἐλαττώσω τήν δόξαν τοῖς ἡμετέροις ἐγκωμίους», μήπως μέ τήν πενιχρή μου γλῶσσα μειώσω τό μεγαλεῖο τῆς χριστομίμητης ὑπαρξῆς της. Ὅσο ζοῦσε, κήρυττε τά μεγαλεῖα τοῦ Χριστοῦ καί τῶν ἁγίων Του. Ἀλλά καί τώρα, πού τό στόμα της σφραγίστηκε, ἀποτελεῖ, ὅπως κι ἐκείνη, ἡ Γοργονία, «σιωπῶσαν παραίνεσιν» (Γρηγόριος. Ε.Π.Ε. 6,356).

● Νά τήν ὀνομάσω σύγχρονη Φοίβη;

Ἐκείνη, ἡ διάκονος «τῆς ἐν Κεγχρεαῖς ἐκκλησίας», στάθηκε προστάτης καί παραστάτης στό ἔργο τοῦ Εὐαγγελίου, ὥστε νά λήη ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «Προστάτις ἐγενήθη πολλῶν καί ἐμοῦ» (Ρωμ. στ' 16). Κι ἡ σεβάσμια Ἀθηνᾶ Καραμπέτσου γιά ἐξήντα καί πλέον χρόνια στάθηκε προστάτης, παραστάτης, συμπαραστάτης:

□ Προστάτης τῶν παιδιῶν καί τῶν νέων. Ὑπῆρξε ἀπ' τά πρῶτα στελέχη Χριστιανικῆς Κατασκηνώσεως. Ἀκόμα καί σήμερα σπουδαῖες γυναῖκες ἐπιστήμονες, καταξιωμένες μητέρες καί γιαγιάδες θυμοῦνται τή δυναμική, ἀλλά καί τρυφερή ἀρχηγό στήν κατασκηνώσί τους.

□ Προστάτης πλήθους φτωχῶν. Ἡ ἐλεημοσύνη της ἀπαραμίλλη.

□ Παραστάτης καί συμπαραστάτης πολλῶν κληρικῶν. Στάθηκε δίπλα τους στό πολύπλευρο ἔργο τους. Συμπαραστάτης στό ἔργο τοῦ εὐλογημένου ἐκείνου ἐπισκόπου, τοῦ Νικαίας Γεωργίου. Συμπαραστάτης στό χριστιανικό ἔργο τῆς ἀδελφότητος «Ζωή», μέ τό ὅποιο συνδέθηκε ἀπό νεαρή κοπέλλα. Συμπαραστάτης

κάθε ιεραποστολικού έργου, στην Ἀθήνα, στον Πειραιᾶ, στην Καβάλα καὶ ἄλλου.

Συμπαραστάτης καὶ στους ἀδικημένους ἁγίους ἐπισκόπους, πού βρέθηκαν χωρίς λόγο μακρὰ ἀπ' τὰ ποιμνιά τους. Ἡ τελευταία φράσις, πού μοῦ εἶπε τήν προτεραία τῆς ἐκδημίας της, ἦταν: «*Τά σέβη μου στό Σεβασμιώτατο*», ἐννοώντας τόν ἐπίσκοπο Νικόδημο (Γκατζιρούλη).

«*Προστάτις πολλῶν ἐγενήθη καί αὐτοῦ ἔμοῦ*». Ἰδιαίτερη καὶ γιά μένα εὐλογία ἦταν ἡ θεολογική καὶ φιλολογική της ἀγάπη. Μέ προθυμία προέβαινε σέ οὐσιαστική διόρθωσι τῶν κειμένων πολλῶν συντακτῶν, καί ἔμοῦ αὐτοῦ.

● *Νά τήν ὀνομάσω Μαριάμ*, γιά τήν ὁποία γράφει ὁ Παῦλος, ὅτι «*πολλά ἐκοπίασεν εἰς ἡμᾶς*» (Ρωμ. ιστ' β); Κοπίασε στή ζωή της.

Κοπίασε στό *βιοποριστικό της ἐπάγγελμα*. Γιά πολλά χρόνια δούλεψε στόν Ο.Τ.Ε.. Ὑπόδειγμα εὐσυνειδησίας καὶ τιμιότητος. Τόσο, πού τήν χρησιμοποιοῦσε ἡ διοίκησης ὡς Γεν. Γραμματέα. Στή τηλεφωνία ὡς διοικητικός ὑπάλληλος ἐργάστηκε. Μά ἡ ἴδια χρησιμοποιοῦσε μιᾶ ἄλλη *τηλεφωνική σύνδεσι*, πιό γρήγορη καί πιό ἀποτελεσματική. Εἶναι ἡ *προσευχή*. Ἀκόμα καί οἱ μοναχές, πού τήν ἀγαποῦσαν, τήν θαύμαζαν γιά τό χρόνο, πού διέθετε γιά τήν προσευχή, καί γιά τόν τρόπο ἐπικοινωνίας της μέ τό Θεό.

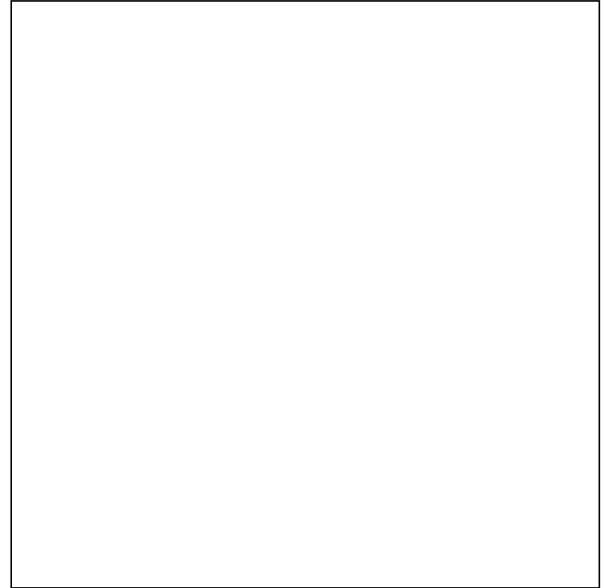
Κοπίασε ὡς *ἀφιερωμένη γυναίκα*, ὡς «*γυναίκα προσευχομένη καί προφητεύουσα*», ὅπως λέει ὁ Παῦλος (Α' Κορ. ια' 5). Καρπός τῆς προσευχῆς της καί τῆς μελέτης της, τῆς σπουδῆς της καί τῆς διανοητικῆς της δεινότητος, ἦταν ὁ γραπτός καί προφορικός της λόγος. Τολμῶ νά πῶ, ὅτι ὑπῆρξε ἓνα ἀπ' τὰ *δυνατώτερα γυναικεῖα πρόσωπα* τῆς ἐποχῆς μας, σέ θεολογική, φιλολογική καί ἐγκυκλοπαιδική κατάρτισι.

● Ἀπό τή *φιλολογία* ξεκίνησε.

● Ἡ *θεολογία* τήν κέρδισε.

● Ἡ σπουδή στους ἁγίους *Πατέρες* τήν γλύκαινε.

● Τήν *οἰκοδομή* τοῦ λαοῦ ἀγάπησε. Ἡ *κατάρτισις* της στόν Ἑλληνα λόγο τήν

βοήθησε νά διακονήσῃ ζωντανά καί ἐλκυστικά τό Θεό Λόγο.

Κοπίασε *ἐρμηνεύοντας* πατερικά κείμενα.

Κοπίασε *διορθώνοντας* κείμενα ἐργατῶν τοῦ Εὐαγγελίου.

Κοπίασε *περιοδεύοντας* σέ πόλεις καί χωριά, γιά νά μεταλαμπαδεύῃ τό λόγο τῆς ἐλπίδας.

● *Νά τήν ὀνομάσω σύγχρονη Ὀλυμπιάδα*; Ἐκείνη ἦταν μαθήτρια τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου. Ἡ Ἀθηναῖα Καραμπέτσου ὑπῆρξε μαθήτρια ἑνός πατρός Σεραφεῖμ Παπακώστα, ἑνός Παναγιώτη Τρεμπέλα, γιά νά περιοριστῶ ἀντιπροσωπευτικά.

Κι ἀναδείχτηκε, ὅπως ἡ Ὀλυμπιάδα, διακόνισσα στό πολύπλευρο ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, κοινωνικό, φιλανθρωπικό, θεολογικό, ιεραποστολικό. Ἀρμόζουν καί στή σύγχρονή μας Ὀλυμπιάδα τά λόγια τοῦ ἱεροῦ Χρυσοστόμου: «*Τά βιωτικά καταπατοῦσα, πρὸς αὐτόν ἵπταμένη ἦν τόν οὐρανόν*» (Ε.Π.Ε. 37,400).

Στή γῆ ζοῦσε, στόν οὐρανό πετοῦσε. Μέ τήν ἀγάπη της ἀγκάλιαζε ὅλους. Συνεργαζόταν ἀπλᾶ καί ταπεινά.

Ὁ Θεός, πού τήν εἶχε κερδίσει ἀπό μικρή καί τήν ἤθελε λαμπρή στή βασιλεία Του, τῆς χάρισε ἓνα σταυρό κι ἓναν ἄγγελο.

□ Σταυρός της ὁ πόνος. Δεκάδες χρόνια ὑπέφερε. Καί δέν τῶβαζε κάτω. Ὁ πόνος βαρὺς, μά καί ἡ χάρις «ὑπερβάλλου-

σα». Κυριολεκτικά τό σῶμα της τό κατέφαγε ὁ καρκίνος. Μά ὅσο ὁ ἔξωτερικός ἄνθρωπος φθειρόταν, τόσο ὁ ἔσω γινόταν πιά λαμπρός (Β' Κορ. δ' 16).

Στόν πόνο πάνω τό νά δοξολογῆς, εἶναι ἴδιο μεγάλης ψυχῆς.

Κι ἦταν ὑπέροχη ψυχή ἡ Καραμπέτσου. Λιτάνευσε ἀγόγγυστα τόν πολυετή σταυρό της, ἀτενίζοντας πάντα μέ ἐλπίδα καί «ἀποκαραδοκία» τήν ἀνάστασι, τήν αἰώνια δόξα.

□ Κοντά στόν πόνο τῆς χάρισε κι ἓναν ἄγγελο ὁ Θεός. Εἶναι ἡ ἀφανής ἡρώιδα, ἡ ἀγαπητή σέ ὄλους μας Ἀμαλία.

Ἀδελφή Ἀμαλία, δέν ἔπλυνες ἀπλῶς «πόδας ἀγίων, ὅπως λέει ὁ Παῦλος (Α' Τιμ. ε' 10). Δέν ἔδωσες ἀπλῶς νερό «εἰς ὄνομα προφήτου», ὅπως λέει ὁ Κύριός μας (Ματθ. ι' 42). Στάθηκες ἄγγελος ἀγάπης σέ μιά Χριστομίμητη ψυχή. Ἐχεις κλέψει τή μεγαλύτερη εὐλογία της.

● Σεβασμιώτατοι, πατέρες καί ἀδελφοί! Ὁ ἔθνικός Λιβάνιος εἶπε γιά τήν ὑπέροχη ἐκείνη γυναίκα, τή μητέρα τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου: «Βαβαί! Οἶαι παρά χριστιανοῖς γυναῖκες εἶ-

σιν». Πώ! Πώ! Τί ὑπέροχες γυναῖκες εἶναι οἱ ἀληθινά χριστιανές.

Πώ! Πώ! Τί ὑπέροχη γυναίκα ἦταν καί ἡ Καραμπέτσου!

Θά σ' ἔλεγα Γερόντισσα, ἀγαπητή καί σεβαστή μας Ἀθηνᾶ!

Μά προτιμῶ νά σέ πῶ Ἀρχόντισσα!

□ Ἀρχόντισσα τῆς ἀγάπης καί τοῦ λόγου!

□ Ἀρχόντισσα τῆς διακονίας καί τῆς ἐλεημοσύνης!

□ Ἀρχόντισσα τοῦ πόνου καί τῆς ὑπομονῆς.

Ἡ ψυχή σου στή γῆ στεφανώθηκε μέ τά δυό στέμματα, πού ἀναφέρει ὁ Χρυσόστομος γιά τήν Ὀλυμπιάδα: Μέ τό στέμμα τῆς παρθενίας καί τό στέμμα τῆς ἐλεημοσύνης. Τώρα, πού ἡ ἀγιασμένη ψυχή σου φτερούγισε γιά τά οὐράνια, βλέπεις μπροστά σου τόν Κύριο, πού στεφανώνει τίς ψυχές τῶν δικαίων, τῶν λελουμένων «ἐν τῷ αἵματι Αὐτοῦ» (Ἀποκ. α' 5). «Ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος» (Β' Τιμ. δ' 8) στολίζει τώρα τή μορφή σου. Ἐτσι πιστεύουμε. Ἐτσι μᾶς ἔκανες ἐσύ νά πιστεύουμε.

Καλή ἀνάπαυσι, ἀρχόντισσά μας!

Ἡ ἁμαρτία ὀλεθρος - συμφορά

Τό ἔλεγε καί τό ξανάλεγε ὁ ἀββᾶς Μωϋσῆς ὁ αἰθίοπας (=ὁ μαῦρος):

◀ Ἄμα ἐμεῖς τηροῦμε τίς ἐντολές τοῦ Θεοῦ καί τίς ὑποδείξεις τῶν πατέρων μας, τότε:

● Ἐχθροί μας δέν θά εἶναι ποτέ γιά μᾶς ἀπειλή.

● Κακό ποτέ δέν θά μπορέσουν νά μᾶς κάμουν.

◀ Καί ἄμα ἐμεῖς δέν τίς τηροῦμε, τότε:

● Οὔτε μοναστήρι θά μείνη, οὔτε ἐκκλησία, οὔτε πίστη χριστιανική.

● Καί ὁ τόπος μας θά ξαναγίνῃ ἔρημος. Καί θά μείνη ἔρημος.

Καί ἂν οἱ ἁμαρτίες κλείνουν ἐκκλησίες, πόσο πιά πολύ σπίτια καί ἐργασίες.

Τό χειρότερο κακό στόν κόσμο δέν εἶναι ὁ πόνος. Εἶναι ἡ ἁμαρτία.

Βιβλία γιά παλαιούς καί σύγχρονους ἁγίους (τοῦ π. Δανιήλ Ἀεράκη)

● Κλήματα τῆς Ἀμπέλου. Σελ. 556. Γιά τήν Παναγία καί ἁγίους. 14 €.

● Εορτάσωμεν τῷ Κυρίῳ. Σελ. 320. Γιά τήν Παναγία καί ἁγίους. 9 €.

● Ἀπό τή γῆ στόν οὐρανό. Σελ. 300. Γιά ἐναρέτους τῆς ἐποχῆς μας. 8 €.

Τηλεφωνήστε: 2103212713 καί 2109765440.

ΠΡΟΣΧΩΜΕΝ

Ἀπό τὰ ἄμφια τοῦ Ἀρχιερέως!

Ο Ἀρχιερέας Χριστός, προκειμένου νά τελέση τή λειτουργία τῆς ἀγάπης Του, τή μιά καί μοναδική, ντύθηκε καί «στολίστηκε» μέ εἰδικά «ἄμφια»! Νομίζουμε, ὅτι ἀξίζει νά συνεχίσουμε καί στό παρόν τήν περιγραφή. Τό πῶς «ἐνέδυσαν» οἱ τοῦ κόσμου ἀρχιερεῖς τόν Ἕνα Ἀρχιερέα, ἀλλά καί πῶς ὁ Ἰδιος δέχτηκε ἤ καί ἐπέλεξε τήν κατάλληλη στολή καί ἐμφάνισι γιά τή λειτουργία Του!

● Ὁ ἀρχιερέας (καί ὁ ἱερέας), προκειμένου νά τελέση ἐκκλησιαστική προᾶξι, ἱερή ἀκολουθία, ἐνδύεται (φοράει) τό **πετραχήλι**. Βασικό ἄμφιο!

Τό ἄμφιο αὐτό τό φόρεσε πρῶτος ὁ μέγας Ἀρχιερέας, ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Καί μάλιστα εἶναι ἀπό ἐκεῖνα, πού μόνος Του φόρεσε.

□ Πρὶν νά τελέση τήν προπαρασκευαστική θεία Λειτουργία τοῦ **Μυστικοῦ Δείπνου**, ντύθηκε τό πετραχήλι τῆς διακονίας, τό **λέντιο** τῆς ταπεινώσεως. «Λαβὼν λέντιον διέζωσεν ἑαυτόν» (Ἰωάν. ιγ' 4).

□ Καί πρὶν νά τελέση τήν πανηγυρική καί μοναδική σωτηριώδη λειτουργία πάνω στήν ἀγία Τράπεζα τοῦ Σταυροῦ, ὁ Ἀρχιερέας μας Χριστός φόρεσε **ὅλη τὴν ταπεινώσι**.

□ Ἀπ' τό πετραχήλι ἱερέως ἢ ἀρχιερέως **κρέμονται** οἱ ψυχές τοῦ ποιμνίου. Θά ζητηθῆ λόγος ἀπ' τόν ποιμένα γιά μιά-μιά ψυχή!

□ Ἀπ' τό πετραχήλι τῆς ἐσχάτης ταπεινώσεως, τῆς Σταυρικῆς διακονίας, κρέμονται οἱ ψυχές ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Δέν καταλήγει σέ «κρόσσια». Ξεχειλίζει ἀπ' τό Αἷμα! Δέν εἶναι ἀπλῶς ρυάκι. Εἶναι **χείμαρρος ἢ ἀγάπη** τοῦ Χριστοῦ, ἀφοῦ «ἐκκέχεται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν» (Ρωμ. ε' 5).

● Τό **ἐγκόλπιο** τοῦ ἀρχιερέως Χριστοῦ εἶναι ἀχειροποίητο. Δέν ἔχει σχέσι τόσο μέ τόν κόλπο, μέ τό στήθος, μέ τήν καρδιά τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ. Ὁ Ἰδιος, ὡς Υἱός καί Λόγος τοῦ Πατρός, βρίσκεται πρό πάντων τῶν αἰώνων «ἐν τοῖς **κόλποις** τοῦ Πατρός» (ιδέ καί Ἰωάν. α' 18).

□ Στό δικό Του κόλπο, στή **δική Του καρδιά**, στή δική Του ἀγάπη, βρισκόμαστε ὅλοι.

Οἱ ἀρχιερεῖς φέρουν στό στήθος ἕνα περιτεχνο ἐγκόλπιο μέ ζωγραφισμένη κάποια εἰκόνα. Κι ἄς σημειωθῆ, ὅτι ὀρθό εἶναι, ἡ **εἰκόνα** τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἐγκολπίου νά εἶναι ἐκείνη τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Στήν καρδιά του ὁ ἀρχιερέας (ὁ ἐπίσκοπος) ἔχει τό Χριστό (Γαλ. γ' 1). Ἀγαπᾷ τό Χριστό, γι' αὐτό εἶναι ἐπίσκοπος, ἀγαπώντας ὅλους τούς πιστούς.

□ Ὁ Χριστός στήν καρδιά Του, στήν οὐσία καί τήν ἐνέργεια τῆς ἀγάπης Του, δέν ἔχει μόνο μιά εἰκόνα, ἀλλ' ἔχει **ὅλες τίς ἔμψυχες εἰκόνες**, ὅλους τούς ἀνθρώπους. Εἴμαστε ἢ ἀγάπη Του!

□ Οἱ ἀρχιερεῖς ἔχουν στό στήθος τό ἔγχριστο ἐγκόλπιο, γιά ν' ἀφουγκράζονται τούς κτύπους τῆς καρδιάς τοῦ Ἰησοῦ. Γιά τόν Ἰωάννη, τό μαθητή τῆς Ἀγάπης, διασώζεται ἡ συγκινητική λεπτομέρεια τῆς καρδιακῆς ἀγάπης. Στό Μυστικό Δείπνο «ἀνέπεσεν ἐπὶ τό στήθος τοῦ Ἰησοῦ» (Ἰωάν. ιγ' 25).

Ὅποιος δέν ἀγαπᾷ μ' ὅλη τή διάνοια κι ὅλη τήν καρδιά του (Μάρκ. ββ' 30) τό Χριστό, αὐτός συγκινεῖται (μᾶλλον «ξυπάζεται»!) ἀπό **ἐγκόσμιες ἀγάπες**. Κι ὅσα ἐγκόλπια καί σταυρούς κι ἄν φοράη στό στήθος, θά τᾶχη ὅλα γιά **στολῖδια**, κι ὄχι γιά **βαρῖδια** τῆς θείκης ἀγάπης.

● Ὁ ἀρχιερέας (ὁ ἐπίσκοπος), χοροστατώντας, κρατάει **σιδερένια ράβδο** (πατερίτσα), κάποτε μάλιστα περίτεχνη, ἀσημένια, πολυτελῆ.

Ποιά ἡ **πατερίτσα**, πού δώσανε στό μεγάλο Ἀρχιερέα Χριστό, ὅταν Τόν «ντύνανε» γιά τήν ἀρχιερατική λειτουργία τοῦ Σταυροῦ; Ἕνα **καλάμι!** «Καί κάλαμον ἐπὶ τήν δεξιάν αὐτοῦ» (Μαθ. κζ' 29).

—*Πάρε τοῦτο τό σκῆπτρο, λοιπόν, σύ, πού παριστάνεις τό βασιλιά!*

Καί βέβαια δέν παρίστανε. Ἦταν καί εἶναι ὁ **«Βασιλεύς τῆς δόξης»!**

□ Νά τό κάνη τί τό καλάμι; Νά συντρίψη τούς ἐχθρούς Του «ὡς σκευὴ κεραμέως»; Ἦχει ἄλλο σκῆπτρο: Τήν **παντοδυναμία** Του. «Ἡ δεξιὰ Σου χεῖρ ἔθραυσεν ἐχθρούς» (Ἐξόδ. ιε' 6).

□ Δέχεται ὁμως στό χέρι τό καλάμι τό εὐθραυστο, Αὐτός πού εἶναι ἡ ἀκατάλυτη καί **ἀκατάβλητη δύναμις**.

□ Δέχεται τό καλάμι ὡς ποιμαντορική ράβδο, Αὐτός πού εἶναι τό στήριγμα, ἡ **βακτηρία** τοῦ κόσμου.

□ Δέχεται ἀκόμα καί κάτι ἄλλο.

Φαντάζεστε κάποιον ἀρχιερέα, τήν ὥρα πού τοῦ δίνουν τή σιδερένια ράβδο, γιά νά ποιμάνη (!) τό λαό, νά τοῦ τήν παίρουν πίσω καί νά τοῦ χτυπᾶνε μ' αὐτήν τό κεφάλι; Αὐτό, πού κανένας ἄνθρωπος ἀρχιερέας δέν τό ὑφίσταται, τό ὑπέστη ὁ Κύριος: «Καί ἐμπύσαντες εἰς αὐτόν ἔλαβον τόν κάλαμον καί ἔτυπτον εἰς τήν κεφαλὴν αὐτοῦ» (Μαθ. κζ' 31).

□ Τόν χτυπᾶνε! Δέν χτυπάει!

Ὁ Χριστός εἶναι ἡ **Θυσία**. Δέν εἶναι ἡ **κοσμικὴ ἐξουσία!**

Ὅταν τό ζήσουμε αὐτό στό χῶρο τῆς ἁγίας ἱερωσύνης, τότε κανένα σύμβολο κοσμικῆς ἐξουσίας καί δυνάμεως δέν θά δεχώμαστε.

● Ὁ λαός ποιμαίνεται μέ τήν **ἀγάπη**, ὄχι μέ τήν ποιμαντορική ράβδο.

—*Μ' ἀγαπᾶς; Ποίμαινε τά πρόβατά μου!* (Ἰωάν. κα' 16).

Ὁ ποιμένας τοῦ λαοῦ δέν χρησιμοποιεῖ ράβδο ἀπό σίδερο ἢ ἀπό βαρύτιμο ξύλο.

□ Ἡ **ἀγάπη** λιώνει καί τά σίδερα. Μαλακώνει καί τίς πιό σκληρές καρδιές.

□ Ἡ ἀγάπη δέν δίνει ξύλο. Κρεμᾶται **«ἐπὶ ξύλου»!**

● Θέλουν οἱ ἀρχιερεῖς μας ὡς στολίδια ἢ ὡς τύπο ἐξουσίας νά κρατᾶνε τή σιδερένια ράβδο καί νά καμαρώνουν; Ἄς τό κάνουν! Μόνο ἅς μᾶς ἐξηγήσουν, ποῦ στήν παράδοσι τῆς **Ἐκκλησιαστικῆς ποιμαντικῆς** στηρίζεται ἡ χρῆσις περίτεχνης καί βαρειᾶς ράβδου;

□ Τό μόνο πάντως, πού δέν ἔχουν δικαίωμα, εἶναι νά λένε, ὅτι ἡ σιδερένια ράβδος συμβολίζει τό... καλάμι τοῦ Ἰησοῦ! Εὐθραυστο τό λογοπαίγνιό τους!

□ Οὔτε ἡ παρομοίωσις τῆς σιδερένιας ράβδου μέ τή «γκλίτσα» τοῦ τσοπάνου ἀντέχει στήν κοινὴ λογική.

Ὁ **βοσκός** ἔχει τό ξύλινο ραβδί του καί γιά νά κατευθύνῃ τά πρόβατά του, καί γιά νά στηρίζεται ἀνεβαίνοντας στά κακοτράχαλα, ἀλλά καί γιά νά κυνηγᾷ τούς λύκους.

□ Ἄς ἀντικατασταθῇ τουλάχιστον τό πολυτελές σιδερένιο ραβδί (πατερίτσα) μέ ἓνα **ξύλινο ραβδάκι!** Κι ἅς μὴ προκαλοῦμε (ὅλοι μας) τόν Κύριο, γιά νά μὴν ἀναγκαστῇ νά ἔρθῃ τιμωρώντας μας «ἐν ράβδῳ» (Α' Κορ. δ' 21).

(Δέν τελειώσαμε μέ τήν ἔνδυσι τοῦ Ἀρχιερέως Χριστοῦ. Ἀνάγκη νά συνεχίσουμε στό ἐπόμενο. Ἦχει καί ἄλλα ἄμφια!)

Γνωριμία Μέ τόν ΠΑΥΛΟ

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ Α' ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Νοτιά καί κατανοητά

Α' Κορ. 1δ' 13-25

Κατανοητή προσευχή (στ. 13)

Η προσευχή είναι τό βασικό ἔργο στή λατρευτική σύναξι. Ὁ ναός εἶναι «οἶκος τοῦ Θεοῦ Πατρός» (Ἰωάν. β' 16). Καί ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ εἶναι «οἶκος προσευχῆς» (Ματθ. κα' 13). Καί ἡ προσευχή τῆς λατρείας εἶναι «προσευχή ἐκτενῆς γινομένη ὑπό τῆς ἐκκλησίας» (Πράξ. 1β' 5). Καί ἡ προσευχή τῆς κοινωνίας τῶν πιστῶν φτάνει στό ἀποκορύφωμά της στό μυστήριο τῆς θείας Κοινωνίας, πού εἶναι ἔνωσις τοῦ χωματένιου ἀνθρώπου μέ τόν «ὑπέρθεο» Κύριο.

Ὅσα λέγονται, ψάλλονται, τελοῦνται στό χῶρο τῆς λατρείας δέν μποροῦν νά μὴν ἔχουν τή χροιά τῆς προσευχῆς. Κάθε ἐκτροπή ἀπ' τόν προσευχητικό σκοπό τῆς ἐκκλησίας προκαλεῖ τήν ὀργή τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καί τότε μέν πῆρε τό φραγγέλιο, γιατί «ἐποίησαν τόν οἶκον τοῦ Πατρός Του σήμερα θά ἦταν πίο πληκτικό, διότι δέν γίνεται ὁ οἶκος τοῦ Κυρίου, οἶκος μόνο ἐμπορίου, ἀλλά καί οἶκος προβολῆς ἀτομικῆς, ἐπιδεικτικῆς μανίας καί κοσμικῆς συμπεριφορᾶς. Ὁ ἀπ. Παῦλος, πού ὤργωσε ὅλη τήν οἰκουμένη, φυτεύοντας τά δέντρα τῶν τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, ἀγωνιοῦσε, ἄν ὅλες οἱ κατά τόπους ἐκκλησιαστικές συνάξεις διακονοῦν τό ἔργο τῆς προσευχῆς, τῆς κατκήσεως, τῆς θείας Εὐχαριστίας, τῆς ἀγάπης.

Ἀκόμα καί τό χάρισμα τῆς γλωσσολαλίας, πού γιά λόγους ἐπιδείξεως πολλοί τό χρησιμοποιοῦσαν, καί γιά λόγους φθόνου πολλοί τό ἐπιθυμοῦσαν, ἀγωνίστηκε νά τό μετατρέψῃ σέ λειτουργικό τῆς προσευχῆς. Λέει: «Ὁ λαλῶν γλώσση προσευχέσθω ἵνα διερμηνεύη. Ἐάν γάρ προσεύχωμαι γλώσση, τό πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δέ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστι» (στ. 13-14). Ἀπόδοσις στήν ἀπλοελληνική:

«Ἐκεῖνος, πού γλωσσολαλεῖ, ἄς προσεύχεται νά λάβῃ καί τό χάρισμα νά ἐρμηνεύῃ. Διότι, ἄν προσεύχωμαι μέ τόν ἀκατάληπτο τρόπο τῆς γλωσσολαλίας, προσεύχεται ἡ ψυχή μου μέ τό χάρισμα, ἀλλ' ὁ νοῦς μου, ἀφοῦ δέν καταλαβαίνει, δέν ὠφελεῖται».

• Ὅποιος βρίσκεται στή σύναξι τῆς Ἐκκλησίας, ὀφείλει νά προσεύχεται. Καί ὁ γλωσσολαλῶν προσεύχεται. Μιλάει μέ τό Θεό. Τό πρόβλημα ἦταν, ὅτι αὐτοῦ τοῦ εἶδους ἡ προσευχή ἤ καταντοῦσε φαρισαική, ἀφοῦ περιφρονοῦσε τούς ἄλλους καί τούς ἀπομόνωνε, ὅπως ὁ φαρισαῖος ἀπομόνωνε τόν τελῶνη, ἤ καταντοῦσε ἄκαρπος, ἀφοῦ δέν ἦταν προσευχή τῆς κοινωνίας τῆς Ἐκκλησίας. Ἦταν λόγια καλά, ἐμπνευσμένα ἀπ' τό Θεό, μά πού κανεῖς δέν τά καταλάβαινε, κάποτε οὔτε καί ὁ ἴδιος ὁ προσευχόμενος «λαλῶν γλώσση».

Μήπως τά περιεχόμενα μέσα στά λειτουργικά βιβλία τῆς Ἐκκλησίας ἢ στά εὐχολόγια δέν εἶναι καί αὐτά λόγια Θεοῦ; Ὁρισμένα μάλιστα, ὅπως π.χ. οἱ ὕμνοι τῆς Παρακλητικῆς, ἐγγίζουν τή θεοπνευστία τῆς Γραφῆς. Καί ὅμως, ὅταν λέγονται ἀπρόσεκτα, «παπατρέχικα», μοιάζουν μέ τόν προσευχόμενο «ἐν γλωσσολαλίᾳ».

• Νά καταργηθοῦν, λοιπόν λειτουργικά κείμενα, διότι δέν τά λένε σωστά ὀρισμένοι κληρικοί ἢ λαϊκοί, ἢ διότι δέν τά κατανοοῦν οἱ πολλοί; Ἀσφαλῶς ὄχι. Τί χρειάζεται; Ὁ «διερμηνεύων». «Ὁ λαλῶν γλώσση προσευχέσθω ἵνα διερμηνεύη» (στ. 13).

• Ζητάει ὁ Παῦλος νά ὑπάρκῃ ἐρμηνεῖα τῶν λεγομένων, γιά νά κατανοοῦνται. Ἀλλά τότε, γιατί τελικά καταργήθηκε τό χάρισμα τῆς γλωσσολαλίας, ἐνῶ γιά τά λειτουργικά κείμε-

να τῆς Ἐκκλησίας, πού δυστυχῶς εἶναι ἀκατανόητα σήμερα, δέν συνιστᾶται κατάργησις;

Γιά τόν ἀπλούστατο λόγο: Ἡ γλωσσολαλία ἐκείνηδέν χρησιμοποιοῦσε μιά τῶν γνωστῶν γλωσσῶν, πού ὀμιλοῦνται ἀπό κάποιες φυλές ἢ ἀπό κάποια ἔθνη. Χρησιμοποιοῦσε γλώσσες ἀνύπαρκτες.

Ἡ γλώσσα τῶν λειτουργικῶν μας κειμένων εἶναι ὑπαρκτή γλώσσα. Πρόκειται γιά τήν ἑλληνική, πού εἶναι ἀπό τίς ὠραιότερες, πλουσιώτερες καί ἁρμονικώτερες γλώσσες τοῦ κόσμου. Σ' αὐτήν ἄλλωστε ἔχει γραφῆ τό Εὐαγγέλιο.

● Στήν περίπτωση ἐκτάκτου καί καιρικοῦ χαρίσματος γλωσσολαλίας καί στήν περίπτωση τῶν παραδομένων ζωντανῶν λειτουργικῶν κειμένων τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδοξίας, ἀπαιτεῖται φωτισμός καί ἐρμηνεία. Ἀπαιτεῖται προσευχή εἰδική πρὸς κατανόησι.

● Ἡ μή κατανόησις τῶν λεγομένων στή λατρευτική σύναξι ὀφείλεται μόνο στή γλωσσοπενία καί στόν ἀπρόσεκτο τρόπο ἀποδόσεως; Μήπως ὀφείλεται καί στήν ἄλλειψι προσευκῆς πρὸς κατανόησίν τους; Ὁ λόγος τοῦ Παύλου εἶναι σαφής: «Ὁ λαλῶν γλώσση προσευχέσθω ἵνα διερμηνεύῃ» (στ. 13).

● Νά γιατί στή θεία Λειτουργία ὑπάρχει εἰδική προσευχή γιά τήν κατανόησι τῶν ἀναγνωσμάτων τῆς Γραφῆς, ἀλλά καί ὅλων τῶν εὐχῶν τῆς λατρείας μας. Εἶναι τό «Ἐλλαμψον ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, φιλόανθρωπε Δέσποτα, τό τῆς σῆς θεογνωσίας ἀκήρατον φῶς καί τούς τῆς διανοίας ἡμῶν διάνοιζον ὀφθαλμούς εἰς τήν τῶν εὐαγγελικῶν σου κηρυγμάτων κατανόησιν...».

Δυστυχῶς καί αὐτή ἡ κατ' ἐξοχήν κοινή καί ἀναγκαιότητα προσευχή λέγεται, ἄς ἐπιτραπῆ ὁ ὅρος, κατὰ «γλωσσολαλούντικο» τρόπο! Λέγεται ἀτομικά, μόνο ἀπ' τόν πρεσβύτερο, λές καί πρέπει μόνο αὐτός νά κατανόησι τά λεγόμενα. Καί λέγεται ψιθυριστά, κάποτε δέ καί ἀσυναίσθητα!

● Διαφωνεῖ ὁ Παῦλος. Ἡ κατανόησις τῶν λεγομένων ὀδηγεῖ στήν ἐν πνεύματι λατρεία. Στήν κατανόησι ὀδηγεῖ ἡ ἐξήγησις. Τίθεται τό πρόβλημα ὄχι μόνο τοῦ τρόπου ἀποδόσεως τῶν εὐχῶν, τῶν ὕμνων, τῶν ἀναγνωσμάτων, ἀλλά καί τῆς ἀνάγκης τοῦ λειτουργικοῦ κηρυγματος, τῶν ἐπεξηγηματικῶν παρεμβολῶν.

Ἄκαρπος προσευχῆ (στ. 14)

Ὁ ἀπ. Παῦλος δέν ὑποστηρίζει, ὅτι εἶναι ἀπόβλητο τό χάρισμα τῆς γλωσσολαλίας. Ὑποστηρίζει ὅμως, ὅτι δέν μπορεῖ νά προσεύχεται κανεὶς μόνο μέ τό πνεῦμα του, κι ὁ νοῦς του νά ναι ξένος, ἄκαρπος. «Ἐάν προσεύχωμαι γλώσση, τό πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δέ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστι» (στ. 13-14).

● Ἄν καλοῦσαμε τόν ἀπ. Παῦλο σ' ἓνα ἀπ' τά λειτουργικά μας συνέδρια, δέν θά συλλογιότανε τόσο ἀβασάνιστα τήν κατάργησι ὠρισμένων ἀκατανοήτων πλέον στούς πολλούς κειμένων. Θά διάβαζε ὅμως γιά μιά ἀκόμα φορά τό 14ο κεφάλαιο τῆς Α' πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολῆς του. Καί θά τό προσάρμοζε στά τά σημερινά δεδομένα. Καί ὅπωςδήποτε θά καλοῦσε νά ξεπεράσουμε τό ἀκαταλαβίστικο, πού ὀδηγεῖ στό μαγικό, στήν τυπολατρεία, κάποτε καί στήν ψευδαίσθησι. Θά ἐπαναλάμβανε: «Ἐάν προσεύχωμαι γλώσση, τό πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δέ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστι» (στ. 13-14).

● Ὅταν ὁ νοῦς εἶναι σκορπισμένος στά βιοτικά κι ὅταν καί ὁ λειτουργικός τρόπος δέν ἐλκύη τό νοῦ, ὥστε νά «ρουφήξῃ σάν σφουγγάρι» τή χάρι τῶν λεγομένων, τότε ἡ λατρεία καταντᾶ «ἄκαρπος» (στ. 14).

Ὁ χριστιανός ἐπαναλαμβάνει τήν προσευχή: «Τόν διεσπαρμένον μου νοῦν συνάγαγε, Κύριε, καί τήν χερσωθεϊσάν μου καρδίαν καθάρισον» (αἶνος Τρίτης γ' ἤχου).

Καί ἐσωτερική καί νοητή ἢ προσευχῆ (στ. 15-17)

Δέν ἐπιχειρεῖ βίαιες ἐνέργειες ὁ Παῦλος. Γνωρίζει, ὅτι τελικά θά νικήσῃ ἡ ἀγάπη καί θά ὑποχωρῇ ὄλο καί περισσότερο κάθε χάρισμα, πού μετατρέπεται σέ στοιχεῖο ἐπιδείξεως ἢ καταλυτικό τοῦ συνδέσμου τῆς ἀγάπης.

Ἀποδέχεται τό χάρισμα τῆς γλωσσολαλίας, ὑπό τόν ὄρο, ὅτι θά γίνωνται πλήρως κατανόητα τά ὅσα λέγονται στήν ἐκκλησία. «Τί οὖν ἐστι; Προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δέ καί τῷ νοῖ. Ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δέ καί τῷ νοῖ» (στ. 15) Στήν ἀπλοελληνική: «Τί θά κάνω, λοιπόν; Θά προσευχηθῶ μέ τό ψυχικό μου χάρισμα, ἀλλά θά προσευχηθῶ καί μέ τό νοῦ. Θά ψάλω πνευματικά, ἀλλά θά ψάλω καί μέ τό νοῦ».

● Υπάρχει προσευχή, πού γίνεται από χριστιανούς κατ' ἰδίαν «ἐν τῷ ταμείῳ» (Ματθ. στ' 6), μυστικά. Σ' αὐτή τό Πνεῦμα τό Ἅγιο ἐτοιμάζει τήν ψυχή μέ τήν κάθαρσι καί τήν ἔλλαμψι καί φωτίζει πῶς καί τί νά προσεύχεται. «Τό τί προσευξόμεθα καθό δεῖ οὐκ οἶδαμεν, ἀλλ' αὐτό τό Πνεῦμα ὑπερνευγχάνει ὑπέρ ἡμῶν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις» (Ρωμ. ν' 26).

● Ἡ προσευχή καί τό ψάλσιμο, πού ἀναφέρει στό 14ο κεφάλαιο ὁ Παῦλος, εἶναι ἡ προσευχή τῆς ἐκκλησίας. Σ' αὐτήν ἡ ὁποιαδήποτε πνευματικότητα βρίσκεται στά πλαίσια τῆς κοινωνίας τῆς ἀγάπης. Προσεύχονται ὅλοι ὡς μιά ψυχή, ὡς μιά καρδιά. Ἐνώνεται μέ τόν ἕνα Κύριο.

● Μιά μετάληψις εἶναι καί τά λεγόμενα καί ψαλλόμενα. Προσεύχεται ὁ ἕνας, ὁ λειτουργός, ὄχι μόνο γιά τόν ἑαυτό του, ἀλλά κυρίως μέ κίνητρο τήν ἀγάπη. Προσεύχεται ἔτσι, ὥστε ὅλοι οἱ ἀκούοντες, κληρικοί καί λαϊκοί νά συμπροσεύχωνται: *«Προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δέ καί τῷ νοῖ. Ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δέ καί τῷ νοῖ»* (στ. 15).

● *«Τῷ πνεύματι»*. Μέ ἐσωτερική διάθεσι. «Ἐδυνθεῖν αὐτῷ ἡ διαλογή μου» (Ψαλμ. 103, 34). Ἄλλ' αὐτό εἶναι ἀτομικό. Δέν εἶναι ἀγαπητικό. Κάποτε καί ἐπικίνδυνο.

● Τό ὠφέλιμο εἶναι νά προσεύχωμαι *«καί τῷ νοῖ»*. Νά ψάλλω *«καί τῷ νοῖ»* (στ. 15).

Ἔτσι ὡς ὅσα λέω στήν κοινή προσευχή καί ὅσα ψάλλω, ἀνήκουν στήν Ἐκκλησία. Ἀποσκοποῦν στήν οἰκοδομή τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐνῶνεται ὅταν προσεύχεται στήν Ἐκκλησία ὁ λειτουργός καί συμπροσεύχεται μαζί του ὁ λαός, συμμαζεύεται ὁ νοῦς. Ἡ κατανόησις τῶν λεγομένων ὁδηγεῖ στή συνειδητή μετοχή στό λόγο, στό πάθος, στήν ἀνάστασι, στήν ὄλη ζωή τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ κατανόησις τῶν λεγομένων εἶναι στοιχεῖο τοῦ ζωντανοῦ μέλους τῆς Ἐκκλησίας. Πῶς νοεῖται κλωνάρι ζωντανό, ἄν δέν ρουφάει χυμούς ἀπ' τόν κορμό τοῦ δέντρου; Ὁ νοῦς, ἡ ψυχή, ἡ ὅλη ψυχοσωματική ὑπαρξις ρουφάει τούς χυμούς τῆς χάριτος, ἐφ' ὅσον συνδέεται μέ τό λειτουργικό κορμό ἐφ' ὅσον νοεῖ τά λεγόμενα καί ψαλλόμενα. *«Προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δέ καί τῷ νοῖ. Ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δέ καί τῷ νοῖ»* (στ. 15).

Τό νά γίνεται κανεῖς ἐνεργούμενο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος μέ τό χάρισμα τῆς γλωσσολαλίας τότε, μέ τήν τυπική τέλεσι τῶν μυ-

στηρίων σήμερα, αὐτό εἶναι εὐκόλο. Τό νά συγκεντρώσῃ τό νοῦ τοῦ καί νά συλλαμβάνῃ ὅλα τά λεγόμενα καί νά τά μεταδίδῃ ὥστε καί οἱ ἀδελφοί του νά τά νοοῦν καί νά τά ζοῦν, αὐτό εἶναι κοπιῶδες. Αὐτό συνιστᾷ τήν ἀγάπη.

Ἡ ἔξομολόγησις τοῦ ἱ. ὕμνογράφου ἀρμόζει ὁποσδήποτε περισσότερο σέ μᾶς: *«Πολλάκις τήν ὕμνωδίαν ἐκτελῶν, εὐρέθην τήν ἀμαρτίαν ἐκπληρῶν. Τῇ μέν γλώττῃ ἄσματα φθειγγόμενος, τῇ δέ ψυχῇ ἄτοπα λογιζόμενος· ἀλλ' ἑκάτερα διόρθωσον, Χριστέ ὁ Θεός, διά τῆς μετανοίας καί σῶσόν με»* (αἶνος Τρίτης γ' ἤχου).

Ἄλλοι μαζί τό Ἄμην (στ. 16-17)

Ἐνῶνεται ὅταν λειτουργοῦμε ὡς σῶμα Χριστοῦ μέσα στήν κοινή λατρεία, δέν πρέπει νά λησμονοῦμε τόν ἄλλον, ἀκόμα καί τόν *«ιδιώτην»*, δηλαδή, τόν ἀπλό χριστιανό, τό λαϊκό, τό μικρό παιδί, πού πρέπει νά σαγηνεύσουμε, γιά νᾶρχεται τρέχοντας στήν Ἐκκλησία. *«Ἐάν εὐλογήσῃς τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν τόν τόπον τοῦ ιδιώτου πῶς ἐρεῖ τό Ἄμην ἐπί τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ; Ἐπειδή τί λέγεις οὐκ οἶδε. Σύ μέν γάρ καλῶς εὐχαριστεῖς, ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται»* (στ. 16-17). Στήν ἀπλοελληνική: *«Ἄν προσευχηθῶ μέ τό χάρισμα, πῶς ἐκεῖνος, πού βρίσκεται στή θέσι τοῦ λαϊκοῦ, θά πῇ τό Ἄμην γιά τήν προσευχή σου; Ἄφου δέν καταλαβαίνει τί λές. Σύ βέβαια καλά προσεύχεσαι, ἀλλ' ὁ ἄλλος, ἀφου δέν καταλαβαίνει, δέν οἰκοδομεῖται»*.

● Ὁ λαός δέν εἶναι ξένος, ἀπλῶς θαυμαστής μουσικῆς ἢ θεατῆς χρυσοποικιλτῶν ἀμφίων ἢ σκευῶν. Εἶναι ὁ ἀδελφός ἐν Χριστῷ, πού βρίσκεται στό... ἀριστερό ἀναλόγιο. Στό δεξιό ὁ λειτουργός. Ἀπαγγέλλει τίς εὐχές, ἐκφωνεῖ. Στό ἀριστερό ὁ λαός. Ἀντιφωνικά ἀπαντᾷ.

Γιά ν' ἀπαντήσῃ ὁμως τό *«Ἄμην»*, πρέπει νά γνωρίζῃ τί λέει ὁ λειτουργός.

● Ἡ θ. Λειτουργία δέν εἶναι κοσμικό θέατρο. Σύναξις εἶναι γιά νά ὠφελοῦνται ὅλοι.

● Στή λατρεία ὁποιος νομίζει, ὅτι πηγαίνει γιά νά ἐκτελέσῃ ἕνα τυπικό καθῆκον ἢ ὡς ψάλτης γιά νά ἐκτελέσῃ ἄριστα τό μουσικό του κομμάτι, στήν πραγματικότητα... ἐκτελεῖ, θανατώνει τήν ἀγάπη!

Ἄς ἀκούσουμε καί τόν ψαλμωδό Δαβίδ: *«Ψάλατε συνετῶς»* (Ψαλμ. μστ' 7).

Δ.Γ.Α.

Ἐλεύθεροι

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΙ

Ἀκατάλυτος ὁ Χριστός

Ὁ Ἰησοῦ Χριστός εἶναι αὐτοδύναμος. Τῆ ζωὴ δέν τὴν πῆρε ἀπὸ ἀλλοῦ. Εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς (Ἰωάν. α' 4). Καὶ τὸ Σταυρό δέν τὸν πῆρε ἀπὸ ἀλλοῦ. Εἶναι δική Του ἐπιλογή. Εἶναι ἡ δυναμικὴ τῆς ἀγάπης Του. Δέν εἶναι ἀντίτυπο κάποιας ἄλλης θυσίας. Εἶναι *πρωτότυπος* καὶ *πρότυπος*.

- Ὁ Χριστός εἶναι «*ἕτερος*», τὸ κάτι ἄλλο. Ἐκπληροῖ τὸ Νόμο, ἐνῶ δέν ὑπάγεται σέ νόμους. Δημιουργός τῆς φύσεως καὶ τῶν νόμων. Νομοθέτης ὁ Ἴδιος. Ὑπέρκειται τῶν νόμων, καὶ μάλιστα ὅταν αὐτοὶ εἶναι ἀτελεῖς καὶ προδρομικοί.

- Ὅταν ἡ γῆ βλάστησε γιὰ πρώτη φορά, δέν ὑπῆρχε προηγούμενο, οὔτε εἶχε λειτουργήσει ὁ νόμος τῆς σποράς.

- Ὅταν ὁ ἥλιος ἀναψε γιὰ πρώτη φορά, δέν ὑπῆρχε προηγούμενο. Πρωτόγνωρο τὸ φαινόμενο. Τὸ ἴδιο λειτουργεῖ καὶ τὸ μυστήριο τοῦ Χριστοῦ.

Γεννιέται ἀπὸ Παρθένο πέρα ἀπ' τὸ φυσικὸ νόμο κάθε ἀνθρωπίνης γεννήσεως.

Ἄνεβαίνει στό σταυρό νά προσφέρῃ ὡς ἱερεὺς τὴ θυσία Του, πέρα ἀπὸ κάθε ἱερατικὸ θεσμό καὶ πέρα ἀπὸ κάθε νόμο.

- Νόμος σημαίνει *περιορισμός*.
- Ἀγάπη σημαίνει *ἐλευθερία*.

Ἡ ὑπακοή τοῦ Χριστοῦ στήν εὐδοκία τοῦ Πατέρα γίνεται πέρα ἀπὸ κάθε ἀνθρώπινη ἢ θρησκευτικὴ καὶ ἠθικὴ ἐπιταγή. Αὐτὸ τὸ αὐτοδύναμο καὶ τὸ πέρα ἀπὸ κάθε τι ἀνθρώπινο τῆς Σταυρικῆς ἱερωσύνης τουίζει ὁ ἀπ. Παῦλος: «Ὁὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς σαρκικῆς γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου» (Ἐβρ. ζ' 16).

- Ἀκατάλυτη ἡ δύναμις τῆς Σταυρικῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἱερωσύνης Του. Καταλύει τὸ κράτος τοῦ θανάτου. Καθαρίζει «ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας» (Α' Ἰωάν. α' 17).

- Νά γιατί εἶναι δυνατὴ καὶ ἡ Ἐκκλησία! ἔχει δύναμι ζωῆς. Ζωοποιεῖ. Ἀνασταίνει. Παραμένει ἀκατάλυτη. Ἡ χάρις τῆς δέν δίνεται θεσμικά, ἀλλ' ἀπορρέει ἀπ' τὸ Σταυρό καὶ τὴν ἱερωσύνη Του.

Ἐλεύθερα ἐνεργεῖ ὁ Θεός. «Τὸ Πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ» (Ἰωάν. γ' 8). Ἐλεύθερα κινεῖται ἡ Ἐκκλησία. Πέρα ἀπὸ ἀνθρώπινους περιορισμούς καὶ δεσμούς. Ἐλευθερώνει τὸν ἄνθρωπο μὲ τὴ δυναμικὴ τῆς ζωῆς, πού προσφέρεται διὰ τῆς ἐν Χριστῷ ἱερωσύνης καὶ χάριτος.

Μόνο «ἐφιαλτικό»;

Ὁς χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι δέν φρονοῦμε καὶ δέν πράττουμε ὀρθά, διότι τὸν Ἰησοῦ Χριστό δέν ἀγαπᾶμε, τίς ἐντολές Του δέν ἐφαρμόζουμε καὶ στήν παντοδυναμία Του δέν στηριζόμαστε.

Ἄν ὅλα αὐτὰ τὰ εἶχαμε, δέν θά πορευόμασταν κατὰ τὴν καρδιά μας καὶ κατὰ

ἸΩΑΝΝΗΣ ὁ ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

Κωδικός
1323

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ἰδιοκτήτης: Σύλλογος «Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής»

Ἐκδότης: Παναγ. Καραθανασόπουλος

Χριστοκοπίδου 12 - 105 54 - Ἀθήνα

www.ioannisvaptistis.gr

Τηλέφωνα: 2103212107 & 2109765440

e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

Υπεύθυνος Τυπογραφείου:

Κωνστ. Σανιδᾶς, Ἰωαννίνων 6 - Μοσχᾶτο

Ἐτησίᾳ συνδρομή:

Ἐσωτερικοῦ 10 €. Κύπρου 20 €.

Ἐξωτερ.: Εὐρώπης 20 €. Ἀμερικῆς: δολ. 25.

Καναδᾶ καὶ Αὐστραλίας: δολᾶρια 30.

Ἐπιταγές καὶ ἐπιστολές:

Περιοδικὸ «Βαπτιστής»

Χριστοκοπίδου 12, 105 54, Ἀθήνα.

τό πονηρό θέλημά μας. Αυτό κυρίως συμβαίνει στο θέμα της τεκνογονίας. Μέ πονηρούς και άφύσικους τρόπους τα άντρώγυνα έμποδίζουν, σέ ποσοστό 98%, τό θαῦμα της **παιδοποιίας**.

Δέν πιστεύουν στή διαβεβαίωσι του Κυρίου: «Έμβλέψατε εἰς τά πετεινά του οὐρανοῦ καί εἰς τά κρίνα του ἄγρου» (Ματθ. στ' 28). Τό αποτέλεσμα τραγικό κι ἀπ' τίς τρεῖς πλευρές:

- Ἀπ' τήν πλευρά των **γονέων**, των ὀρθολογιστῶν «ὀρθοδόξων». Βάζουν στο περιθώριο πέρα γιά πέρα τό Θεό! Κι ὕστερα κυριολεκτικά σπᾶνε τό κεφάλι τους! Ἡ έκούσια ὀλιγοπαιδεία, ἡ γιά λόγους ὀλιγοπιστίας **ὀλιγοπαιδεία**, ἐξελίσσεται στή χειρότερη **κακοπαιδεία!** Ὁ Κύριος νά μή τους «ξεσυνεριστῆ», πού Τόν ἀρνήθηκαν στήν οικογενειακή πρᾶξι!

- Ἀπ' τήν πλευρά των λεγομένων **πνευματικῶν**. Βάζουν δικές τους θεωρίες πάνω ἀπ' τό θέλημα του Θεοῦ. Ἀνάβουν πράσινο φανάρι στο γκρεμοτσάκισμα ψυχῶν, ἀφοῦ τους ἐπιτρέπουν νά κοινωνοῦν των Ἀχράντων Μυστηρίων, ἐνῶ δηλώνουν (ἀναιδῶς κάποτε), ὅτι ἀποκλείεται νά τηρήσουν τό φυσικό νόμο της συζυγίας!

- Ἀπ' τήν πλευρά του **ἔθνους**. Δέν εἶναι μόνο ἐφιαλτικό τό **δημογραφικό**. Εἶναι τραγικά ἀπελπιστικό. Μή ἀναστρέψιμο, ἄν δέν μετανοήσουμε.

Τά τελευταῖα στοιχεῖα:

□ Στήν Ἑλλάδα ὁ **μέσος ὀρος γονιμότητας** ἀνά γυναῖκα εἶναι 1,15! Τί σημαίνει αυτό; Γιά νά ζήση ἕνα ἔθνος, ὁ μέσος ὀρος εἶναι δύο γεννήσεις. Γιά ν' αὐξάνεται, ἔστω καί λίγο, πρέπει νά εἶναι πάνω ἀπό 2. Τό ὅτι στήν Ἑλλάδα στίς δέκα γυναῖκες ἔχουμε 11 παιδιά, αυτό σημαίνει, ὅτι μετά ἀπό ἐξήντα χρόνια θά ζοῦν στήν πατρίδα μας μόλις 500.000 Ἕλληνες! Οἱ ἄλλοι (10.000.000) θά εἶναι ἄλλοδαποί!

Μέ τήν **ἀποφυγή** της τεκνογονίας καί τίς **ἐκτρώσεις** ἐτοιμάζουμε τήν πινακίδα:

«*Ἐδῶ κάποτε κατοικοῦσαν Ἕλληνες*»!

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες διατήρησαν τήν Ἑλλάδα. Οἱ «*χριστιανοί*» Ἕλληνες σκότωσαν τήν Ἑλλάδα!

□ Τά παιδιά ἀπό 1-14 ἐτῶν ἀποτελοῦν

τό 15% του πληθυσμοῦ. Οἱ ἄνω των 65 ἐτῶν ἀποτελοῦν τό 35%! **Γηροκομεῖο** σήμερα. **Νεκροταφεῖο** αὔριο.

Ἕλληνες! Ξυπνήστε! Ὑπάρχει κρίσις. Θά δώσουμε φρικτό λόγο. Κανένας ψευτοπνευματικός καί καμμιά ψευτοπανηγυρίς δέν μᾶς σώζουν, ὅταν καταπατοῦμε τίς ἐντολές του Θεοῦ!

Σεμνοί Κύπριοι ἐπίσκοποι

Ἡ Ἱ. Σύνοδος της Ἀυτοκεφάλου **Ἐκκλησίας της Κύπρου**, ὑπό τήν προεδρία του Μακαρ. Ἀρχιεπισκόπου Χρυσοστόμου (του ἀπό Πάφου), προέβη τόν τελευταῖο καιρό σέ ἐκλογές νέων Μητροπολιτῶν καί Ἐπισκόπων, εἴτε γιά νέες Μητροπόλεις πού δημιουργήθηκαν, εἴτε γιά τή διακονία του βοηθοῦ Ἐπισκόπου.

Φαίνεται πιθανόν μεγάλος ὁ ἀριθμός των **14 ἐπισκόπων**, πού τελικά θά συναποτελοῦν τήν ἰ. Σύνοδο της Κύπρου. Ἀλλά κρίθηκε σκόπιμη ἡ αὐξησίς τους, ὥστε αὐτοδύναμα νά μπορῆ ἡ τοπική Ἐκκλησία νά ἐπιλύη καί μείζονα προβλήματα, ὅπως ἡ ἐκδίκασις ἀρχιερέως. Στο παρελθόν χρειάστηκε ἡ παρέμβασις ἀπό ἄλλες τοπικές Ἐκκλησίες γιά τήν ἐπίλυσι ἐπισκοπικῶν ζητημάτων.

Τά σημαντικά ὁμως στήν περίπτωσι των ἐπισκοπικῶν ἐκλογῶν στήν Κύπρο εἶναι ἄλλα:

- Ἐξελέγησαν **πρόσωπα σεμνά**, σοβαρά, μέ ζήλο ἀποστολικό, ἀνεπίληπτα.

- Ἀπεφεύχθησαν **οἱ ταραχές** (κάποτε καί ὀχλοκρατίες), πού συνέβαιναν ἄλλοτε σέ ἀρχιερατικές ἐκλογές στήν Κύπρο. Ὅχι, διότι καταργήθηκε τό «*ψήφω κλήρου καί λαοῦ*», ἀλλά διότι προτάθηκαν τόσο σοβαρά πρόσωπα, πού δέν ἀντιπαρτάχτηκε συνυποψήφιος. Οἱ ἐκλεγέντες εἶναι πρόσωπα **κοινῆς ἀποδοχῆς**.

- Ἀπομονώθηκαν λίγα πρόσωπα, πού, ἄθελά τους ἴσως, μονοπωλοῦσαν τήν εὐσέβεια, κάποτε καί μέ **ἀρρωστημένες θρησκευτικές** καταστάσεις.

Ὅπωςδήποτε, ἄν ἐργαστοῦν οἱ νέοι ἐπίσκοποι μέ ταπείνωσι καί ἀποστολικό

ζήλο, ὁ λαός θά ὀδηγηῆται **στήν ἐν Χριστῷ σωτηρία** καί ὁ **Κυπριακός Ἑλληνισμός** στήν εὐόδωσι τῶν ὀνειρών του.

Πατέρες τοῦ ἔθνους ἢ βολεμένοι μεγαλοκτηματίες;

Κη ποκάλυψις καί πάλι τό «**Πόθεν ἔσχες;**» τῶν Ἑλλήνων **βουλευτῶν**. Ἐξαιρέσεις ἐλάχιστες οἱ ἔχοντες τά ἀναγκαῖα (ἄντε, καί κάτι παραπάνω!). Οἱ περισσότεροί δέν εἶναι ἔχοντες. Εἶναι **κατέχοντες**. Εἶναι **πλεονεκτικά** κατέχοντες. Εἶναι **πλουτοκρατικά** κατέχοντες. Εἶναι «**βασιλικά**» καί «**αὐτοκρατορικά**» κατέχοντες.

• Μεγαλώνυμοι καί περιώνυμοι βουλευτές, ἐκπρόσωποι εἴτε τοῦ σοσιαλισμοῦ, εἴτε τοῦ φιλελευθερισμοῦ, παρουσιάζονται μέ πέντε, μέ δέκα, μέ εἴκοσι, ἀκόμα καί μέ τριάντα καί σαράντα ἀκίνητα! Διαθέτουν μετοχές καί καταθέσεις πολλῶν ἑκατομμυρίων εὐρώ. Εἶναι κάτοχοι πολυτελεστάτων σκαφῶν κ.λπ..

Τρία τά ἐρωτήματα:

• Τό **πρῶτο**: «**Πόθεν ἔσχον;**». Πῶς ἀπέκτησαν τήν τεράστια περιουσία; Οἱ περισσότεροι μπῆκαν φτωχοί στό δημόσιο βίο καί τήν πολιτική. Πῶς ἀναρριχήθηκαν στίς κορυφές τοῦ **ἄτιμου πλούτου** (δέν ὑπάρχει τίμιος πλοῦτος);

Ἰσχυρίζονται μερικοί, ὅτι ἡ περιουσία τους εἶναι κληρονομική. Δηλαδή, δέν εἶναι παιδιὰ τοῦ λαοῦ, ἀλλά παιδιὰ «**τσιφλικάδων**»!

Δέν σκέφτηκαν ποτέ, ὅτι ἀνεξάρτητα ἀπ' τόν τρόπο κτήσεως καί ἀποκτήσεως, ὁ πλουτισμός τους κι ἡ πολυτέλειά τους συνιστοῦν **πρόκλησι** γιά τό λαό;

• Τό **δεύτερο**: Ἐχει σχέσι ὄχι μέ τήν **κτῆσι**, ἀλλά μέ τή **χρῆσι**. Ὁ λαός τοὺς βγάζει βουλευτές! Αὐτοί δέν πρέπει στό λαό νά προσφέρουν τίποτε;

Φωνάζουν ἀπ' τό βῆμα τοῦ λαοῦ (τῆς Βουλῆς) γιά τά ὁμόλογα τῶν ἀσφαλιστικῶν ταμείων τοῦ λαοῦ. Γιά τά δικά τους **ὁμόλογα** γιατί δέν μιλάνε;

Παριστάνουν τοὺς προστάτες τοῦ λα-

οῦ, πού ὄντως μεγάλο τμήμα του ζῆ μέ **συντάξεις πείνας** καί βρίσκεται κάτω ἀπ' τό ὄριο τῆς φτώχειας. Καί οἱ ἴδιοι ζοῦν σάν **μαχαραγιάδες**. Πολιτικός ἀρχηγός, «**λαοπατέρας**», διαθέτει περιουσία ἑκατό φορές περισσότερη ἀπό ἓνα μεροκαματιάρη Ἑλληνα!

• Τό **τρίτο** ἔχει νά κάνη μέ τήν **ἱστορία** αὐτοῦ τοῦ τόπου. Δέν θυμίζουμε μόνο τοὺς μεγάλους **εὐεργέτες**, πού τά ἔδιναν ὅλα γιά σχολεῖα, νοσοκομεῖα κι ἄλλα κοινωφελῆ ἔργα. Θυμίζουμε κυρίως ἐκείνους, πού καί **χρῆμα** καί **αἷμα** ἔδωσαν ἀφθονο γιά τήν Πατρίδα.

Ἡ μητέρα τῶν **Ἵψηλάντηδων**, ὅταν τῆς ζητήθηκε νά δώση καί τά τελευταῖα της κοσμήματα καί οἰκιακά της σκεύη γιά τόν Ἀγῶνα, ἀπάντησε στά παιδιὰ της:

—*Ἐγώ δέν λυπήθηκα ἐσᾶς, τά φίλτατά μου, καί θά λυπηθῶ τά κοσμήματά καί τά χρήματά μου;*

• Ὅλα **γιά** τήν Πατρίδα! ἔλεγαν κάποτε οἱ ἀγαπῶντες τό Γένος.

• Ὅλα **ἀπό** τήν Πατρίδα! λένε σήμερα ὅσοι ἀντί νά βουλευῶνται, βουλευοῦνται σέ ὑψηλούς δημόσιους θώκους!

«Ἵγιᾶ καί ὀρθοτομοῦντα»

Κη τριάντα πέντε περίπου χρόνια ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος **κ. Χριστόδουλος** ἀκούει τοὺς συλλειτουργοῦντες μαζί του κληρικούς, ἀλλά καί τοὺς λαϊκοὺς, νά παρακαλοῦν τόν Κύριο νά τοῦ χαρίζη ὑγεία, μακροήμερευσι καί ὀρθό λόγο, ὁμολογία τῆς Ἀλήθειας.

Δέν μπορεῖ νά μή συγκινηῆται ἀπ' τή λειτουργική αὐτή εὐχή. «**Χάρισαι, Κύριε, τόν ἐπίσκοπο Χριστόδουλο ὑγιᾶ, μακροήμερεύοντα καί ὀρθοτομοῦντα τόν λόγον τῆς Σῆς ἀληθείας.**»

Ἐχει ἀγάπη ὁ λαός καί τό πρεσβυτέριο στόν **ἐπίσκοπό** του. Τόν θεωρεῖ **πατέρα**. Τά παιδιὰ θέλουν γιά πολλά χρόνια τόν πατέρα κοντά τους, νᾶναι ὑγιής, νά τόν βλέπουν, νά τόν ἀκοῦνε, νά ὠφελοῦνται ἀπ' τήν πατρική του στοργή καί προστασία.

Πολύ περισσότερο τά παιδιά τῆς Ἐκκλησίας εὐχονται τὴν περίοδο αὐτή, ὅπου ὁ πατέρας τους διέρχεται δοκιμασία **σωματικῆς ἀσθενείας**.

- Τὸν ἀγαπᾶμε ὅλοι τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο.

- Τὸν ἀγαπᾶμε, φυσικά, «ἐν ἀληθείᾳ».

- Τὸν ἀγαπᾶμε. Γι' αὐτό κι εὐχόμεσθε εἰλικρινά καὶ ταπεινά ν' ἀναρρώση σύντομα. Νά ἐγερθῆ «ἐκ κλίνης στρωμνῆς αὐτοῦ». Νά ξεπεράση ὁποιαδήποτε δυσκολία τῆς ἀσθενείας του.

- Τὸν ἀγαπᾶμε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Γι' αὐτό κι ἐπαναλαμβάνουμε τὴν εὐχή τοῦ μαθητοῦ τῆς Ἀγάπης, τοῦ εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου: «Ἀγαπητέ (ἀρχιεπίσκοπε Χριστόδουλε) περί πάντων εὐχόμεθά σε εὐδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν, καθὼς εὐδοῦταί σου ἡ ψυχὴ» (Γ' Ἰωάν. στ. 1-2).

ἽΟρθόδοξος τηλεοπτικός σταθμός

Μέχρι τώρα κυριαρχοῦσαν τά κοσμικά τηλεοπτικά κανάλια στὸν τόπο μας. **Κανάλια** χωρὶς κανένα ἠθικό φραγμό, χωρὶς καμμιά ἀναστολή. Κανάλια, πού μέρα-νύχτα προβάλλουν τό χυδαῖο καὶ καθορίζουν τό ἄμετρο μέτρο τῆς προκλητικότητας καὶ ἀναισχυντίας. Μέ βάσι αὐτό ὅλα ἐπιτρέπονται!

- Ἐπί τέλους ἡ Ἐκκλησία ἀπέκτησε **τηλεοπτικό σταθμό**. Φορέας δέν εἶναι ἡ ἐκ-

κλησιαστικὴ ἀρχὴ τοῦ τόπου μας. Ἡ ὅλη προσπάθεια ὀφείλεται στὴν ὀρθόδοξη «ιδιωτικὴ» πρωτοβουλία, πού ὀνομάζεται **Ἀδελφότητα!**

- Συγκεκριμένα ἡ Ὀρθόδοξη Ἀδελφότητα **«Λυδία»**, πού μέχρι τώρα ἦταν γνωστὴ γιὰ τά σύγχρονα τυπογραφεία της, γιὰ τίς συγκροτημένες κατασκευασίες της, γιὰ τά κατηχητικά καὶ τοὺς ἀγιογραφικούς της κύκλους, γιὰ τό ραδιοφωνικό της σταθμό. τώρα ὠργάνωσε καὶ τηλεοπτικό σταθμό.

Ἦταν ἐδῶ καὶ ἀρκετά χρόνια. Εἶναι ἡ **4€**, μέ ἔδρα τῆ Θεσσαλονίκης. Ἄλλ' ἡ ἐμβελεία του ἦταν περιορισμένη. Τώρα λειτουργεῖ νόμιμα ὄχι ἀπλῶς σέ πανελλήνια, ἀλλὰ σέ πανευρωπαϊκὴ καὶ σχεδόν παγκόσμια κλίμακα.

- Ὅλοι σχεδόν διαθέτουν τηλεοπτικὴ συσκευή. Ἄς ρωτήσουν κάποιον εἰδικό γιὰ τηλεοράσεις. Μέ λιγώτερο ἀπὸ 300 € βάζουν **δορυφορικὴ κεραία** κι ἔχουν τὴ δυνατότητα νά παρακολουθοῦν δωρεάν χριστιανικό 24ωρο πρόγραμμα.

- Ἡ **TV4€** μεταδίδει:

- Ὀρθόδοξα μηνύματα.

- Ὁμιλίες καὶ συζητήσεις μέ ἐκλεκτοὺς κληρικούς καὶ λαϊκούς.

- Ἱερές ἀκολουθίες καὶ λειτουργίες.

- Ὑγιᾶ ψυχαγωγία.

- Πατριωτικά προγράμματα.

- Δέν εἶναι πλέον **φιμωμένος** τηλεοπτικὴ ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ. Δέν ἀποτελοῦν **τηλεοπτικὸ μονοπώλιο** ἡ ἀχρειότητα, ἡ χυδαιότητα, ἡ ἀθεϊστικὴ προπαγάνδα. Ἡ τηλεοπτικὴ τεχνολογία τίθεται καὶ «εἰς ὑπακοὴν Χριστοῦ» (Β' Κορ. ι' 5).

- Δέν θέλει ἐπαίνους ὁ **πατήρ Θεόφιλος Ζησόπουλος**, ἡ πνοὴ τοῦ ἔργου τῆς «Λυδίας» στὴν Ἀσπροβάλτα καὶ στὴ Θεσσαλονίκη. Ὅλοι ξέρουν, ὅτι εἶναι ἡ ψυχὴ τῆς ὅλης ἱεραποστολικῆς προσπάθειας.

- Εὐχόμεσθε, ὅλο καὶ περισσότερο ν' ἀνεβαίνει **ποιοτικά** τό ἐπίπεδο τοῦ σταθμοῦ, ὥστε νά σαγηνεύωνται ψυχές. Ὅσο γίνεται, ἄς ἀποφύγη τίς διαφημίσεις, γιὰ νά παραμείνη **ἀτόφια πνευματικὸ** κι ὠφέλιμο τό πρόγραμμα.

Δέκα εὐρῶ ἢ ἐτίσια συνδρομὴ

- Ἡ ἐξόφλησις γίνεται:

- Ταχυδρομικά στή διεύθυνσι **«Βαπτιστής», Χριστοκοπίδου 12, 10554, Ἀθήνα.**

- Στὸ Γραφεῖο **Χριστοκοπίδου 12 (Μοναστηράκι)** καὶ στὸ Βιβλιοπωλεῖο **«Βαπτιστής», Ἐθν. Ἀντιστάσεως 103 (Ἄγιο Δημήτριο).**

- Λογαριασμό: **0026.0236.39.0100353548 EUROBANK.**

- Οἱ τοῦ **ἐξωτερικοῦ** ν' ἀποστέλλουν τό ἔμβασμά τους στὸ ὄνομα **«Βαπτιστής»** (χωρὶς τὴ λέξι Περιοδικό).

- Τηλέφ.: **2103212713** καὶ **2109765440.**